

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Roberto Bellarmini Politani, Societatis Iesu, S. R. E.
Cardinalis, Institutiones linguæ Hebraicæ**

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

[Genf], 1619

De verbo in genere. Cap. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69647](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69647)

PARS TER-
TIA, QUÆ EST
DE VERBO.

CAPVT I.

De Verbo in genere.

Verbo in vniuersum acci-^{Verbo quæ}
 dunt sex: modus, tempus,^{accidunt.}
 persona, genus, numerus,
 coniugatio.

De modis, & temporibus verborum.

2 Modos Hebræi habent tres, im-^{Modi ver-}
 peratiuum, infinitiuum, & indicati-^{borum tres.}
 uum: per quos Hebræi eadem effe-
 runt, quæ Latini per quinque: tem-^{Tempora}
 pora tria, præteritum, præsens, & fu-^{tria.}
 turum. Quæ omnia hunc habent
 ordinem.

Primo loco statuunt *נָחַד* *ngavar*,
 id est præteritum, tum quòd ordine
 nature præcedat reliqua tempora,
 tum

Præteritum
variis modis
explicatur.

tum quòd eo contineatur thema, siue radix ipsa, vnde reliqua ferè tempora formantur. Porro hoc vnum præteritum pro loci exigentia explicandum est ita, vt modò perfectum, modò imperfectum, modò plusquàm perfectum tempus designet: & idem non modò ad indicatiuum, sed additis præsertim certis particulis, ad optatiuum, & ad coniunctiuum referatur: coniunctiuum tamen per gerundia sæpius efferunt.

Benoni.

Secundo loco בִּינוּי *Benoni*, id est intermedium, quod nos vocamus participium actiuum, siue præsens, præsentis temporis, vt לֹמֵד *lomed*, discens. Quinetiam hoc Hebræi verbū ipsum præsentis temporis, quo carent, & interdum etiam imperfecti, circumloquuntur, tum verò solent cum pronomine iungere, vt אֲנִי פֹקֵד *ani poked*, ego visito. Sæpe etiam vsurpatur substantiuè pro nomine verbali,

bali, sine vlla temporis notatione, vt
 כּוּמַר *sciomer, custos*, כּוּמַר *sciopher, iudex*.
 Semper tamen participium, vt in a-
 liis linguis, ita in hac more nominū
 flectitur, caretq; idcirco personis.
 Vocatur autem Intermedium, quia
 utimur eo ad significandum præsens
 tempus, quod est medium inter præ-
 teritum, & futurum. Et tunc solent
 præponere pronomen, vt אָנִי כּוּמַר *a-
 ni poked, ego visito*.

Tertio loco ponunt participium
 passiuum, quod ipsi vocant פּוּעַל *pa-*
ngul, quæ vox desumpta est ab anti-
 quo paradigmate, vt si nos partici-
 pium passiuum vocaremus, Amatus.
 Indicat autem rem quæ fiat, vt נִכְרַח
naguph vapulans. Latini, quia partici-
 pio passiuo præsentis temporis ca-
 rent, sæpè vna voce hoc reddere ne-
 queunt: interdum tamē videtur pa-
 ul habere vim participij præteriti, vt
 כּוּמַר *sciatur, custoditus*, seu qui
 custo-

Intermediū

Participiū
passiuum.

custo-

custoditur.

Infinitivus
cur vocetur
fons.

Gerūdium.

Imperati-
uus.

Futurum.

Quarto loco ponūt Infinitivum, quem מקור *makor* appellant, id est fontē, quòd videlicet modus significandi ab eo fluat, & in diuersa discriminetur tempora. Ex infinitiuo, qui nullius est certi generis, numeri, vel personæ Gerundiū formant, auxilio harum quatuor literarū כ ל ם ב *biclam*, vt infrà demonstrabimus.

Quinto loco ponunt Imperatiuum, quem dicunt מצוה *tsivvui*, qui solum secundam personam vtriusque generis, in vtroque numero comprehendit.

Postremò addunt Futurum, quod nominant מצוה *nghathid*, id est paratum, quod significat rem futuram iam esse paratam, vt fiat.

Porro hoc etiam tempus modò per indicatiuum, modò per optatiuum, modò per subiunctiuum, pro loci exigentia, vertendum erit. Est autem

autem hujus temporis vsus & varius
 & frequentissimus: sæpè enim sumi-
 tur pro præterito perfecto, ac potif-
 simum apud Prophetas: interdum
 pro imperfecto, vt Num. 10, יהוה יחננו
 nghal pi Iehova jachanu, juxta
 præceptum Domini castrametabatur, in-
 terdum etiam pro præfenti, vel pro
 potèntiali, quod Græci, & Latini ap-
 pellant: quâdo videlicet continua-
 tio quædam actionis indicatur, vt
 Eccl. 1. Quid habet homo amplius in om-
 ni labore suo, שׂוֹרֵי עֵמֶק sciej anghamol, quò
 laborat sub Sole, vel δουλεύουσας, laborare
 solet. Denique etiam non rarò vsur-
 patur pro imperatiuo, præsertim in
 tertia persona vtriusque numeri, &
 prima pluralis, quibus personis im-
 peratiuus caret apud Hebræos, vt
 Gen. 1. יהי אור jehi or, fiat lux.

De personis.

3 Personæ sunt tres, prima, secun-
 da, tertia. Incipiunt autè Hebræi, à

G tertia

Cur à tertiã
incipiãt He-
brai.

tertia, & ab ea per secundam veniunt
ad primã: propterea quòd semper
verbũ in tertia persona simplicius
est, & inde per additionem quarũ-
dam literarum, quæ ferè ex vltimis
pronominum syllabis desumun-
tur, formantur ceteræ voces.

Porro prima persona vtriusque
numeri semper est communis ge-
neris, vt etiam præteriti tertia plura-
lis. Reliquis personis propria gene-
ra attribuuntur.

De Genere.

Genus in ver-
bis triplex.

4 Genus triplex est in verbis, vt in
nominibus, masculinũ, fœmininũ,
cõmune: & sæpissimè ex verbo co-
gnoscitur cuius generis sit nomen
quod cum eo coniungitur. Ac pro-
pterea hoc genus à nonnullis dici-
tur nominale, vt ab eo differat,
quod est magis verborũ propriũ, &
verbale appellari solet: quod ferè est
quadruplex, Actiuum, Passiuum,
Neut

Neutrum, Commune.

De Numero.

5 Numeri in verbis non sunt nisi ^{Numeriduo} duo, singularis, & pluralis: duali numero verba carent, cujus loco Pluralis vsurpatur.

De Conjugatione.

6 Conjugatio propriè nō est nisi ^{Conjugatio} vna: omnia enim verba eodē ^{vna propriè.} modo inflectuntur: quia tamen hæc vna conjugatio (quod ad significationem spectat & primas voces) octo modis variatur, eosq; modos conjugationes alij vocāt, loquemur & nos cum multis: & octo esse cō- ^{Conjugatio-}jugationes admitemus, nimirū Kal, ^{nes octo.} Niphal, Piel, Pual, Poel, Hiphil, Hophal, Hitpael: quæ omnes ita appellantur ab antiquo paradi-
 gmate *הַפְּאֵל פָּעַל*, *fecit*, ut si Latini primam conjugationem appellarent Amo, secundam Amor, &c.

Cæterum ex hoc Paradigmate id

G 2 fol

solum vsus loquēdi retinuit, vt prima litera cuiuscunque radicis dicatur *Pe*, secunda *Ng*hain, tertia *Lamed*, eodem scilicet ordine, quo hæ tres literę in hoc verbo collocatę sunt. Quare diligenter erunt notandę, quod vbique huiusmodi appellationes magno sint vsui.

CAP. II.

De verbo perfecto.

Diximus de verbo in genere, nunc de vtraque verborum forma dicendum est.

Sunt enim verborum Hebraicorū *Perfecta* alia perfecta, alia imperfecta. Perfecta dicuntur, quę solū tres literas habēt in themate, quę radicales dicuntur, & ex iis nulla excidit inter conjugandum. Imperfecta dicuntur, quę vel constant pluribus quàm tribus literis radicalibus, aut ex tribus inter conjugandum aliquam amittunt.